

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עב"י 71075-11-18 קוגן נ' שר הבריאות ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת ענת זינגר

המערער ד"ר אנטולי קוגן

נגד

המשיבים
1. שר הבריאות
2. משרד הבריאות

המערער באמצעות ב"כ עו"ד א' גביש ו/או עו"ד ניב יעקב ואח' המשיבים באמצעות ב"כ ג' בוטבול זלינגר ואח', פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

חקיקה שאזכרה:

[פקודת הרופאים \[נוסח חדש\], תשל"ז-1976: סע' 41\(1\), 44א](#)

[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\], תשמ"ב-1982: סע' 9, 10](#)

[חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961](#)

פסק - דין

ביום 11.4.18 הרשיעה ועדה מיוחדת לפי [סעיף 44א](#) [לפקודת הרופאים](#) (נוסח חדש) התשל"ו - 1976 (להלן: "הפקודה") את המערער שהיה הנקבל בהתנהגות שאינה הולמת רופא, כאמור [בסעיף 41\(1\)](#) לפקודה. טענות שהעלה המערער בדבר התיישנות ושיהוי נדחו בגדר ההכרעה (ר' מוצג 2, בתיק מוצגי המערער).

ביום 6.11.18 המליצה הוועדה המיוחדת לשר הבריאות להתלות את רישיונו של המערער למשך 30 יום.

המלצה זו אומצה על ידי כבוד השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב בהחלטה 18-20, מיום 14.11.18. אף שעמדת כב' השופט סטרשנוב הייתה כי אמצעי המשמעת עליו המליצה הוועדה הוא: "קל ביותר, וספק, בעיניי אם הוא הולם את חומרת מעשיו של הנקבל", הוא אישר ההמלצה וזאת לנוכח

נסיבות מקלות שפרטה הוועדה ובהן חלוף הזמן מאז האירועים וההפסד הכספי הניכר שנגרם למערער (ר' מוצג 1, בתיק מוצגי המערער).

בהחלטתי מיום 3.12.18 עוכבה ההתליה עד לאחר הכרעה בערעור וזאת על יסוד הסכמת המשיבים.

הערעור עוסק בשתי סוגיות;

א. המערער טוען כי היה מקום לקבל טענה של הגנה מן הצדק ולהימנע מהרשעתו וזאת בשים לב לזמן שחלף מאז האירועים נשוא הקובלנה. בהקשר זה הוא טוען להתיישנות ביחס למועד האירועים ולחלופין לשיהוי, לנוכח משך הזמן שחלף מאז הוגשה התלונה לראשונה ועד להגשת הקובלנה.
ב. המערער טוען כי אף אם תעמוד ההכרעה בעינה, יש מקום להתערב באמצעי המשמעת שהושת עליו, ולהקל בו.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי במלוא החומר שהונח בפניי, אני מוצאת שאין מקום לקבל את הערעור והדברים יפורטו להלן:

העובדות וההכרעות הנדרשות לדין בערעור:

1. המערער עבד במרכז לבריאות הנפש של שירותי בריאות כללית ברמת חן. מתחילת שנת 2000 הוא טיפל במר ד"ל (להלן: "המתלונן"), אשר הוכר כסובל מהפרעת דחק פוסט טראומטית בעקבות השתתפותו במלחמת יום כיפור. בסביבות שנת 2002 הציג המתלונן את עצמו בפני המערער כבעל ידע בתחום הפיננסי. המתלונן הציע למערער להלוות לו כסף, כאשר בתמורה לכך הוא יחזיר לו את ההלוואה בתוספת רווח, כמעין השקעה. בין השניים החלה מערכת יחסים פיננסית אשר נמשכה במשך כעשור. היחסים האמורים נמשכו בין השניים, אף לאחר שהמערער הפסיק לעבוד באותו מרכז רפואי לבריאות הנפש ברמת חן ועבר לעבוד במקום אחר. במשך מספר שנים התנהלו בין השניים יחסים מקבילים. מצד אחד, מטפל ומטופל, כאשר המערער אף רושם למתלונן מרשמים לתרופות ומשוחח עמו על מצבו הרפואי. ומן הצד השני, מערכת יחסים פיננסית. במסגרת זו, כנגד כל הלוואה שנתן המערער למתלונן, הפקיד המתלונן בידי המערער המחאה אישית שלו עתידית ובהתחשב ברווח הצפוי. החל משנת 2006 החל המתלונן להחזיר חלק קטן מההלוואות בסכומים קטנים והחל משנת 2011 הוא התחיל להימנע מלהחזיר את ההלוואות למערער. המערער חשש לכספו ולפיכך בפברואר 2012 נערך בין השניים הסכם בו אושר כי יתרת החוב של המתלונן למערער עמדה אז על 1,285,000 ₪ ונקבע כי זו תוחזר למערער במאי 2012. חרף בקשות חוזרות ונשנות מצד המערער לא הוחזר לו כספו ולפיכך הוא הגיש תביעה אזרחית

כנגד המתלונן בחודש נובמבר 2012. בהתאם לכתב הקובלנה המתוקן, הסתיימו יחסי מטפל/מטופל בין השניים, בינואר 2008. היחסים הפיננסיים בין השניים הסתיימו באוגוסט 2012, לאחר שהמתלונן אמר למערער שכספו אבד.

2. התביעה האזרחית שהגיש המערער כנגד המתלונן נדונה במסגרת [ת.א. 4424-11-12](#) בבית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט גיא הימן) והתקבלה ביום 11.1.17 (ר' מוצג 4, לתיק מוצגי המערער). שלל טענות שהעלה המתלונן לא התקבלו. המתלונן טען כי המערער ניצל אותו, אך קביעת בית המשפט אחרת הייתה אחרת. בסעיף 19 לפסק הדין נאמר כדלקמן:

"הנה כי כן, התובע הולך שולל בידי הנתבע שנסתלק עם כספו. הנה כי כן, מי שניצל את יחסי האמון הקרובים בין השניים, מי שניצל את האמון המלא שניתן בו, מי שניצל את חוסר האונים ואת חוסר הידע של האחר היה הנתבע. אם פיתח הנתבע ותתל כלשהי, לא הייתה זו בתובע כי אם כנדמה, בממונו. אם יצא מישו מן המערכת המעוותת שנתפתחה בין הצדדים, וידיו על ראשו הרי זה התובע..."

3. ערעור שהגישו המתלונן ואשתו על אותו פסק דין נדחה ביום 15.2.18 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, במסגרת [ע"א 40693-02-17](#) (כב' ס' הנשיא השופט ישעיהו שנלר, ס' הנשיא השופט קובי ורדי, כב' השופטת עינת רביד). גם ערכאה זו ציינה כי המתלונן הוא זה שניצל את המערער דנן, אשר נתן בו אמון מבחינה פיננסית וכי המתלונן הוליך את המערער שולל. ערכאת הערעור לא הקלה ראש בכך שבין הצדדים הייתה גם מערכת יחסים של מטפל ומטופל, אשר בהתאם לדבריה המערער ניסה "לגמד ה". ערכאת הערעור הייתה מודעת לכך שננקטו צעדים במישור ובפן האתי והמשמעתי (ר' ס' 34 לפסק הדין). המתלונן לא השלים גם עם פסק דין זה, אך בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון נדחתה ביום 10.4.18, במסגרת [רע"א 2164/18](#) (כב' השופט ניל הנדל).

4. התלונה הגיעה לראשונה לנציב קבילות הציבור ביום 3.7.14, כלומר במועד המאוחר למועד הגשת התביעה האזרחית, אך בטרם ניתן פסק הדין בה. הנציב החליט להמתין לסיום ההליך המשפטי ולאחר שהתקבל פסק הדין ביום 11.1.17, הוא התייעץ עם גורמים רלוונטיים וביום 26.4.17 זומן המערער לשימוע. ביום 8.5.17 החליט הנציב להמליץ על נקיטת הליכים משמעתיים נגד המערער והקובלנה הוגשה ביום 13.6.17. כתב הקובלנה תוקן ביום 13.11.17 והדין החל עוד באותו החודש. כאמור, הכרעת הדין ניתנה ביום 11.4.18, ההמלצה באשר לאמצעי המשמעת ניתנה ביום 6.11.18 והחלטה המאמצת את ההמלצה ניתנה ביום 14.11.18.

5. בהכרעת הדין נקבע כי לא היה ניגוד עניינים בהתנהגות המערער ביחסיו עם המתלונן, המטופל ולא נמצאו כללי אתיקה ספציפיים אשר היו בתוקף בעת האירועים ואשר הופרו. עם זאת, נקבע כי ההתנהגות שתוארה בקובלנה, מהווה התנהגות בדרך שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בס' 41(1) לפקודה. בין השאר נאמר כך:

"לאור האמור לעיל הוועדה סבורה כי מערכת פיננסית, עסקית, תגרנית של תן וקח, מלווה ולווה, בסכומי עתק, שנמשכה על פני שנים, כחמש שנים, בהן, במקביל, טיפל, רופא בחולה, הנקבל במטופל – הנה מערכת בלתי נאותה, פגומה בעיקרה, אינה לכבוד המקצוע, ואינה תואמת את ים הערכ והתפישות שראוי שיחולו במקצוע הרפואה... יש לזכור כי אין מדובר ברופא מתחום הרפואה הרגילה, כירורגיה, פנימית, שיניים ועוד, הגם שבתחומים אלה לא ראוייה מערכת קשרים כזאת, אלא ברופא פסיכיאטר הנותן טיפולים הפסיכיאטריים, במערכת שבין רופא פסיכיאטר לבין מטופל הנדרש לטיפול נפשי. בשל כך ראוי היה שהנקבל יגביל את קשריו ועיסוקיו בטיפול רפואי בלבד".

(ר' עמ' 18 להכרעת הדין).

הוועדה דחתה את הטענות בדבר התיישנות שנפלה בהגשת הקובלנה, כאשר היא מפנה לפסיקה המבהירה כי אין התיישנות בהליכים משמעתיים (ר' ההכרעה - מוצג 2, לתיק מוצגי המערער).

6. בהמלצת הוועדה באשר לאמצעי ענישה צוין כי הוועדה רואה בחומרה יתרה את מערכת היחסים הפיננסית כפי שתוארה בהכרעת הדין. זו נוהלה מול מטופל במשך תקופה ארוכה של שנים כאשר במקביל ממשיך הטיפול. בשנים לב לאינטרס של הגנה על הציבור ושמירת רמת וכבוד מקצוע הרפואה, אמורות הנסיבות האישיות לסגת. עם זאת, הוועדה שקלה לקולא דברי שבח ששמעה על המערער מפי עדי הגנה, מכתבי המלצה שהוצגו, חסרון כיס ממנו סבל המערער, הזמן הרב שחלף מאז האירועים ובנוסף, חרטה כנה שהביע המערער בפני הוועדה. יצוין, כי מדברי המערער בפני הוועדה ניתן ללמוד כי בדיעבד הוא הצטער שהגיש את התביעה האזרחית כנגד המתלונן, שכן הגשתה גרמה, להבנתו, להגשת הקובלנה ולמחול השדים שגלווה לכך, לרבות פרסומים שפגעו בשמו הטוב. המערער ציין כי מטעם המתלונן אף הועברו אליו איומים מפורשים כי אם הוא לא ירד מהתביעה המתלונן "וסי'הר אותו" (ר' עמ' 13 להמלצה - במוצג 1, לתיק מוצגי המערער). בסופו של יום, נדחתה בקשה של המערער שלא לפרסם את שמו ובאשר לאמצעי המשמעת, הומלץ כאמור על התליה של רישונו למשך 30 יום.

7. כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב הביע, כאמור, את דעתו כי העונש עליו הומלץ הוא קל ביותר וספק אם הוא הולם את חומרת המעשים. חרף הערה זו הוא אימץ אמצעי משמעת זה וזאת בשים לב לנסיבות המקלות שציינה הוועדה.

8. לשלמות התמונה יצוין, כי אין מחלוקת שהמערער נפל קורבן בידי המתלונן וכי המתלונן הוא בעל עבר פלילי משמעותי. בעניין זה ר' הרשעות של המתלונן, אשר במוצג 3, לתיק מוצגי המערער. המערער לא ידע על עבר זה של המתלונן, עת התנהלה ביניהם מערכת היחסים הכלכלית.

טענות המערער:

9. המערער טוען כי היה מקום לדחות או למחוק את הקובלנה על הסף בשים לב לפרק הזמן הממושך שחלף מאז הסתיימה מערכת היחסים של רופא-מטופל. כאמור, היחסים הסתיימו בינואר 2008 בעוד הקובלנה הוגשה "8.5 שנים!!!", לאחר מכן (ר' ס' 9.1 לעיקרי הטיעון מטעם המערער). נטען כי מדובר בתקופה העולה על תקופת ההתיישנות האזרחית וזו אף אינה מתיישבת עם האמור בס' 9 ו-10 לחוק [סדר הדין הפלילי](#) [נוסח משולב] תשמ"ב-1982. נטען כי אם חלה התיישנות על עבירות חמורות כרצח, הריגה ושוד, ראוי להכיר בהתיישנות גם על עבירות משמעת. לחלופין, נטען כי ראוי לבטל את כתב האישום מכוח דיני השיהוי. בהקשר זה הודגש כי הקובלנה הוגשה כשלוש שנים לאחר פניית המתלונן ויש בכך עינוי דין ממשי. עינוי הדין נובע מכך שהתלונה פורסמה בעיתונות, החלו פרסומים אנונימיים כנגד המערער באינטרנט וקולגות ומטופלים פנו אליו לברר את פשר העניין.

10. המערער הוסיף וטען כי מכל מקום אמצעי המשמעת שהוטל עליו חמור יתר על המידה. המערער מנה שיקולים שונים מצדיקים לטעמו הקלה בעונשו ובהם הבאים;

- המערער הוא רופא מוערך ללא רבב בעל וותק של 25 שנים, אף הוצגו תשבחות ממטופלים וקולגות,
- המערער נפגע כלכלית מתרגיל עוקץ של המתלונן ורעייתו וכספו נגזל,
- הגשת התלונה הייתה רק כלי ניגוח של המתלונן וזאת כדי לגרום למערער לחזור בו מהתביעה האזרחית שהגיש,
- ההרשעה הייתה בסעיף "סל" שכן במועד האירועים לא היה כלל אתי שאסר מערכת יחסים פיננסית בין מטפל ומטופל. בהעדר סעיף האוסר זאת באופן מפורש, לא יכול היה המערער לדעת שמדובר בהתנהגות שאינה הולמת רופא מורשה,
- אין טענה כי נפל רבב כלשהו בטיפול המקצועי שהעניק המערער,

- התלונה הוגשה שנים רבות לאחר סיום יחסי מטפל ומטופל,
- גם מאז שהתקבלה התלונה, חל שיהוי רב עד למועד הגשת הקובלנה עקב התנהלות הרשויות,
- אין מחלוקת כי המערער לא מהווה סכנה לציבור,
- מדובר במי שגם מתנדב כפסיכיאטר בצבא על אף היותו פטור משירות צבאי ועד לאחרונה גם התנדב מספר שנים במשטרת ישראל,
- המערער הוא עולה חדש אשר סבל מהקשיים הכרוכים בעלייה,
- העונש שהוגש גם אינו מידתי ביחס למקרים אחרים.

11. המערער צירף דוגמאות של החלטות וועדת משמעת, אשר ביחס אליהן טען כי העונש אינו מידתי (בכלל האמור מקרים בהם ניתנו עונשים של התראה, נזיפה, או התליית רישיון). נטען כי הוטל עליו אמצעי משמעת מחמיר, באופן המאפשר לערכאת הערעור להתערב (ר' בהקשר זה מוצגים 12-15 לתיק המוצגים של המערער).

טענות המשיבים:

12. המשיבים טוענים מנגד, כי אין עילה להתערב בהכרעת הדין ובאמצעי המשמעת שנקבע. נטען כי ההחלטה התקבלה בסמכות, תוך הפעלת שיקול דעת מקצועי ולאחר שקילת כל השיקולים הרלוונטיים והאיזון הראוי ביניהם. המשיבים מפנים להלכה המורה כי בית המשפט לא יתערב בנקל בהחלטה של הגוף המקצועי, אשר לו נתונה הסמכות. הדברים יפים במיוחד בכל הנוגע לחומרת העונש, עת שזה לא סוטה באופן קיצוני מהמקובל.

13. ועדת המשמעת בחנה את טענת המערער להגנה מן הצדק, ובהחלטה מנומקת החליטה לדחות את טענותיו. אף המערער מסכים כי על פי החקיקה והפסיקה אין תחולה להתיישנות בעבירות משמעת, מקום שלא נקבעה הוראה מפורשת בדבר התיישנות בחקיקה הרלוונטית. גם טענת השיהוי נדחתה ונקבע כי פרק הזמן במהלכו טופלה התלונה (כפי שנסרק גם לעיל), היה סביר ביותר. הובהר כי תלונה שמתקבלת מגיעה קודם כל לנציב קבילות הציבור שמבקש את תגובת הנילון לשיחת הבהרה. לאחר מכן מופק פרוטוקול שיחת הבהרה. לאחר מכן מתקיים דיון אשר בסיומו מגבש הנציב המלצה, אשר נשלחת ליחידת הדין המשמעתי. זו בוחנת את הראיות בתיק ולאחר מכן מחליטה אם להגיש קובלנה. בעניין הנדון, בנוסף להליך זה, התקיים הליך אזרחי בין הצדדים ולכן החליט הנציב להמתין עד לסיום ההליך המשפטי. פסק הדין שם ניתן רק ביום 11.1.2017.

על אף שמדובר בפרקי זמן סבירים ונדרשים, התחשבה ועדת המשמעת בזמן שחלף מהגשת התלונה ועד להגשת הקובלנה כשיקול לקולא בהטלת אמצעי המשמעת ודי בכך.

14. באשר לחומרת העונש, הודגש כי הועדה ראתה בחומרה את התנהלות המערער, וביתר שאת, עת מדובר בפסיכיאטר. מעבר למטרה של הגנה על הציבור נועד ההליך המשמעתי גם לפעול לשמירת אמון הציבור בעוסקים במקצוע הרפואה ושמירה על כבוד המקצוע. נסיבות אישיות של הנקבל, הן משניות במכלול השיקולים, בעת קביעת אמצעי המשמעת ההולם. בהמלצתה, התחשבה הוועדה, הן בהפסד הכספי שנגרם למערער והן בחלוף הזמן, והמליצה על אמצעי משמעת קל ביותר. אף כבוד השופט סטרשנוב סבר כי מדובר בעונש מקל ביותר, אך לא מצא כי הדבר מצדיק את התערבותו. משהייתה כבר התחשבות בכל הנדרש, אין מקום לקבל הערעור ויש לדחותו.

הכרעה:

15. כפי שצוין בפתח פסק הדין, לא מצאתי מקום לקבל את הערעור. גם המערער אינו חולק על כך שלא קיימת בפקודה הוראה המקימה תקופת התיישנות. בנסיבות אלה, הרי שמבחינת הדין המצוי, לא היה מקום לסילוק הקובלנה על הסף, כפי שביקש המערער לעשות.

בע"ע 18/84 עו"ד פלוני נ' פרקליט המדינה, פדי מ"ד (1) 353 (1990), התייחס כב' השופט מ' אלון לטענה דומה ביחס לעבירה משמעתית של עורך דין. כב' השופט אלון, בחן הוראות חקיקה הקשורות לעבירות משמעתיות מקצועיות, והגיע למסקנה כי עת שנמנע המחוקק מלקבוע בהן תקופת התיישנות לא היה מדובר בהשמטה או לאקונה "ואין אנו רשאים, ואף אין אנו יכולים, לחדש, בדרך החקיקה השיפוטית, את מוסד התיישנות העבירות המשמעתיות לפי [חוק לשכת עורכי הדין](#)" (ר' שם, סעיף 13).

עוד הבהיר כי נראה שהטעם למחסור שם, בהוראה הקובעת התיישנות, נעוץ ברצון המחוקק לשמור על רמתו, ייחודו וכבודו של המקצוע, עליו נמנים האנשים אליהם מופנה החוק והגנה על הציבור מפני מי שאינו ראוי עוד לשמש באותו מקצוע. זמן שחלף, אין בו די, כדי להפוך עורך דין שסרח, או רופא שסרח, להיות ראוי לשמש במקצוע עריכת הדין או ברפואה. וכך אמר:

"משנמנע איפוא המחוקק במחשבה תחילה מלקבוע הוראות התיישנות [בחוק לשכת עורכי הדין](#), אין לנו אלא רצונו המפורש, ושתיקתו יש לראותה כשלילת מוסד התיישנות בתחום העבירות המשמעתיות שבחוק לשכת עורכי הדין. וכפי שראינו, גם טעם יש

להסדר שלילי זה לפי המטרה שביסוד העבירות המשמעותיות
המקצועיות"

כב' השופט אלון אף התייחס לקושי מעשי לקבוע התיישנות, מקום בו לא עשה כן המחוקק באומרו -
"קבלת טענת המערער, היינו החלת דיני ההתיישנות על העבירות
המשמעותיות שבחוק לשכת עורכי הדין, בעיות וקשיים מרובים רובצים
לפתחה. מוסד ההתיישנות מורכב ומסובך הוא ודורש הסדרים
מיוחדים מרובים, אשר שונים הם מנושא לנושא ומחוק לחוק.
החלת דיני ההתיישנות על עבירות משמעותיות לפי [חוק לשכת עורכי הדין](#)
מחייבת קביעת הסדרים נורמאטיביים מרובים, לא רק לעניין אורך
תקופת ההתיישנות גביל סוגי עבירות משמעותיות שונות, אלא גם
לעניין חישוב תחילת תקופת ההתיישנות, דרכי חישובה, הפסקת
מרוץ תקופת ההתיישנות וכיוצא באלה הוראות מהוראות שונות.
וכי כל אלה יעשו בדרך החקיקה השיפוטית?".

ר' שם סעיף 14.

כב' השופט אלון הוסיף ונדרש לשאלה מאיזה דין יגזרו הוראות ההתיישנות, האם מהוראות ההתיישנות
אשר בדין הפלילי, או מהוראות התיישנות הקיימות בדין משמעתי אחר.

16. דברים אלה יפים בהתאמה גם לעניינו עת עסקינן בפסיכיאטר ולא בעורך דין. מאז נאמרו אותם
דברים לא חל שינוי במצב החוקי וממילא גם כעת אין בדין הרלוונטי הוראת התיישנות אשר יהא בה למנוע
את בירור התלונה כנגד המערער. בהעדר קביעה שכזו על ידי המחוקק, לא רק שאין אנו רשאים לקבוע
התיישנות, אלא קיים גם קושי מעשי, באיזו דרך נלך בעת קביעתה, הכול כאמור לעיל.
[בעל"ע 18/84](#) נאמר כי יהא ניתן להתחשב בסוגיית ההתיישנות במקרה פרטני בו יעלה קושי הנעוץ בחלוף
הזמן. כך לדוגמא הוא מקרה בו יפגעו זכויות מהותיות של נקבל שאין בידיו עוד את הניירת הנדרשת
להגנתו. אין בפני טענה ממין זה.
בנסיבות אלה, אין אפוא מקום לקבל את טענות המערער בראש של סוגיית ההתיישנות. אעיר כי אין לכך
מקום גם בשים לב לעובדה שהדברים הובאו בחשבון לעת קביעת אמצעי המשמעת המתאים.

17. באשר לטענת השיהוי;

כפי שצוין לעיל בסעיפים 4 ו-13, מדובר בהליכים שהתבקשו כדי לקבל את התמונה המלאה, עובר
להגשת כתב הקובלנה. לא מצאתי כי הטיפול נמשך יתר על המידה וזאת עד לדרגה אשר יש בה להצדיק

את סילוק הקובלנה, ללא דיון בה. לא מצאתי פסול גם בהחלטה להמתין לסיום ההתדיינות האזרחית שבין המערער והמתלונן, החלטה אשר פועל יוצא ממנה היה המתנה של מספר שנים.

18. נושא חלוף הזמן בהקשר של טענת ההתיישנות ונושא חלוף הזמן בטיפול מהתלונה ועד לגיבוש הקובלנה - הובאו בחשבון עת ניתנה ההחלטה על אמצעי משמעותי מקל ולטעמי די בכך להתחשבות באמור.

19. באשר לטענות הנוגעות לחומרת האמצעי שהושת, אני מוצאת להזכיר הלכות ידועות לפיהן בית המשפט אינו נוטה להתערב באמצעי משמעת המוטל בבית דין משמעותי, אלא אם כן נמצא פגם היורד לשורש ההליך ו/או עת שההחלטה סוטה באופן מהותי לקולא או לחומרה ממדיניות הענישה הראויה. בעניין זה ר' ע"א 412/90 אליהו נ' שר הבריאות פ"ד מ"ד (4), 422 בעמ' 427 (1990):

"אמות המידה בדבר ההולם ובדבר האמצעי הנדרש בעקבות מעשה בלתי הולם נקבעות במידה רבה על-ידי המסגרות המקצועיות עצמן, וזאת, כמובן באותו היקף שהותווה בחוק ועל-ידי המוסדות שהוסמכו לכך בדיון. בשל כך, ערכאה זאת לא תמהר להתערב בעונש משמעותי, אף אם הוא סוטה לטעמה במידת מה לחומרה וא לקולא. רק סטייה מהותית לקולא או לחומרה, משגה מהותי בשיקול הדעת או הטלת עונש המחטיא באופן ברור וגלוי את מטרתו יצדיקו התערבותה של ערכאה זו. בנסיבות אלה נדרש בית-משפט זה לעניין כדי לכוון את ההתנהגות המקצועית למסלול הראוי ולמנוע התגבשותן של אמות מידה מוטעות או בלתי הולמות".

ר' עוד ע"א 4693/90 ד"ר סוסאן נ' שר הבריאות פדי מ"ו(1) 309 (1991); ע"א 3425/90 ד"ר פינסטרבוס נ' שר הבריאות פדי מ"ו(1) 321 (1991); ע"א (י-ם) 364/08 חמאדה נ' מדינת ישראל (13.2.12).

לא מצאתי כי במקרה דנן מדובר בסטייה המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור.

20. הוועדה הביאה בחשבון את כל אותם הטענות שמעלה כעת המערער וכפי שהובאו לעיל. הוועדה הייתה מודעת להמלצות החיוביות (לעניין זה, ר' מוצג 9, בתיק מוצגי המערער), הייתה מודעת לכך שמדובר בפסיכיאטר ותיק אשר אין בעברו כל תלונה, בין מקצועית ובין אתית, גם בפני הוועדה הועלתה הטענה שהתלונה הוגשה כאמצעי לגרום למערער לחזור בו מהתביעה האזרחית וכי בפועל אין טענה שהמערכת הפיננסית גרמה לניגוד עניינים בטיפול ו/או למתן טיפול לא מקצועי למתלונן. הוועדה הייתה מודעת גם לכך שמדובר במי שעלה לארץ, היה צריך לקבל את כל הדרוש לעבודה בישראל, כאשר

הוא גם מפרנס בני משפחה שעלו עמו וכן הייתה מודעת לפרק הזמן הרב שחלף מאז המעשים וחסרון הכיס שנגרם למערער (אף שהמערער זכה בפסק הדין, עלה בדיון בפניי כי עד היום טרם הוחזרו לו הכספים שנתן למתלונן). צבר שיקולים אלו, הם שהולידו אמצעי משמעת מתון של השעיה לחודש בלבד. אל מול השיקולים האמורים, לא ניתן להתעלם מהעובדה שלא מדובר במעידה מקרית נקודתית, אלא מדובר במערכת יחסים אשר התמשכה על פני מספר שנים, כאשר היא מנוהלת במקביל למתן טיפול למתלונן. גם אם בפועל לא נוצר ניגוד עניינים, הרי שעצם מתן כסף למטופל אשר אמור להשיבו בתוספת רווחים, מהווה התנהגות לא הולמת והדבר יכול היה לגרום לפגיעה בטיפול (בין ישירות ובין בעקיפין מחמת הפגיעה שנגרמה ליחסים אשר בין השניים). כפי שצוין בצדק על ידי הוועדה, הפסיקה קובעת כי עת מדובר במקצוע הרפואה ובאמון הציבור ברופאים, הרי שהנסיבות האישיות צריכות לסגת בעוד שמירה על רמת וכבוד המקצוע תופסים משקל מרכזי. בראיה כוללת זו, הן של השיקולים להקלה והן של מהות המעשה ומשכו, הגנה על כבוד המקצוע ואמון הציבור בו - אינו סבורה שאמצעי המשמעת שנקבע, חריג ובוודאי שאין מדובר בחריגה המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור.

21. המערער הפנה להחלטות שונות של ועדת המשמעת, אך לא מצאתי להגיע למסקנה שונה גם לאחר שעיינתי באלה. לא ראיתי צורך להידרש לכל מקרה ומקרה אלא אסתפק באמירות הבאות; מסכימה אני עם הוועדה שיש לבחון במשקפיים שונים מקרה בו עסקינן בפסיכיאטר, להבדיל מרופא אחר ככירורג. לא אחת מפתח מטופל על ידי פסיכיאטר קשר מיוחד עם המטפל ולא ניתן להשליך בצורה ישירה מאמצעי המשמעת הננקטים כנגד כירורג לדוגמא, על אמצעי משמעת אשר ראוי להטיל על פסיכיאטר. מרבית ההחלטות שהוצגו מטעם המערער, לא עסקו בעניינו של פסיכיאטר. זאת ועוד, בחלק מהמקרים היה הסדר טיעון מלא או חלקי ואין מקום להשוואה ביחס לאותם מקרים בהם נקבע מראש מתחם מקל, על יסוד הסכמה להודות בעובדות ולקחת אחריות, עוד מהשלב הראשון של הדיון.

עוד יש לבחון את הפסיקה אליה הפנה המערער בשים לב להבדל שבין מעידה חד פעמית, לבין מערכת יחסים הנמשכת על פני שנים.

אכן היו מקרים בהם הייתה התחשבות בנסיבות אישיות, אך דובר בנסיבות אישיות חריגות יותר מהמקרה דנן. כך לדוגמה, מקום בו היה ברור כי אף התליית הרישיון לחודש ימים בלבד, תגדע את מטה לחמו של הנקבל באופן סופי, הייתה נטייה להקל. אין זה המקרה שבפניי, לא הועלתה טענה כי לאחר התליית הרישיון לחודש, לא יוכל המערער לשוב לעבודתו.

באשר לטענה כי ערכאת הערעור מתערבת גם בחומרת אמצעי הענישה. עיינתי גם בפסיקה שהובאה בהקשר זה ולא מצאתי כי די בה לקבלת הערעור. ראוי ליתן את הדעת לעובדה שבמקרה דנן לא מצא כב' השופט סטרשנוב לסטות מההמלצה ועל אף שסבר שההמלצה היא מקלה, הוא אישר אותה. ממילא שני "מותבים", מצאו את האמצעי הולם את הנסיבות הכוללות של המקרה ואני מוצאת לצרף דעתי לדעתם.

22. בשולי הדברים, אני מוצאת להפנות לדברים נוספים שאמר כב' השופט אלון בעל"ע 18/84

דלעיל, בקשר להעדר קיום הוראת התיישנות בחוק, בנסיבות דומות:

"כללו של דבר וסיכומם של דברים. המחוקק לא מצא לנכון לקבוע התיישנות הוראות בעבירות משמעותיות על-פי חוק לשכת עורכי הדין, ואין מלאכת החקיקה השיפוטית יפה לקביעת הוראות כאלה, מכל הטעמים עליהם עמדו לעיל. וגם עמדנו על טעמו של דבר, או לפחות על מקצת טעמו של דבר, על שום מה אין זה מן הראוי להחיל את מוסד ההתיישנות על עבירות משמעותיות מקצועיות.

אכן, גם לאחר כל אלה, עדיין יש מקום להרהר בדבר, אם אכן מצב מצוי זה מצב רצוי הוא לעניין כל עבירה משמעותית ולעניין כל תקופת זמן שהיא, וכבר רמזתי על כך לעיל. טעם יש בטענה, שאין כל היגיון בכך שדווקא עבירות משמעותיות על-פי חוק לשכת עורכי הדין יתיישנו לא לעולם, שעה שכל עבירה פלילית אחרת, ולו תהא חמורה ביותר, מתיישנת בבוא השעה, גם אם שעה וכהאר היא. אמנם, כאמור, אין בחלופ העתים כדי להפוך עורך-דין שסרח לעורך-דין הראוי לעסוק במקצועו, אבל האם אמנם אין עבירה משמעותית ראויה להתיישן ולהישכח, למען היחיד ולעמן הציבור, כפי שנאמר לעיל, גם אם עבר זמן רב מביצועה? וכי כל עבירה משמעותית, קלה כחמורה, דין אחד לה, וזו כזו אינה ראויה שתתיישן? מן הראוי שהמחוקק יתן דעתו על כל אלה. כבר אמרנו לעיל, כי במקרים מיוחדים יוכל עורך-דין, אשר הוגשה כנגדו קובלנה משמעותית לאחר חלוף זמן בלתי סביר, לטעון, שיש בכך משום הכבדה ומניעה של בירור הוגן של הקובלנה (וכך מצאנו גם מערכת טהמשפ של ארצות-הברית), אך אין בכך בלבד כדי להביא בעיה זו על פתרונה המלא, דבר שיכול שיבוא אך ורק בהתערבות מעשה המחוקק.

למען הבהירות נוסיף ונאמר, כי כל האמור לעיל, שמוסד ההתיישנות אינו חל על עבירות משמעותיות מקצועיות, יפה אך הוא ורק לעניין עצם ההעמדה לדין על ירהעב המשמעותית, שזו אינה מתיישנת, אך ברור ואין צריך לומר, כי חלופ העתים יכול שתהא לו השפעה על מידת הענישה ושיעורה, ובכך עוד ידובר להלן".

(ר' שם סעיף 16, ההדגשה שלי - ע.ז.)

אין לי אלא להצטרף לדברים אלה.

מצב בו קיימת התיישנות ביחס לעבירות חמורות מאוד, אך לא ביחס להוראות משמעותיות/אתיות שונות, מעלה הרהורים בדבר נכונותו. גם אם יש מקום לאמירה כי עורך דין שסרח, לא ראוי שישוּב להיות עורך דין אף בחלופ שנים רבות, או בהתאמה באשר לרופא - עדיין יש מקום לשקול האם לא יהא ראוי לתחום ולקבוע תקופה מרבית. תקופה אשר רק בגבולותיה התחומים, נוסיף כחברה להחזיק כנגד איש מקצוע את שגתו, מחדלו ואף מעשיו הזדוניים.

לא נסתר מעיני כי שינוי בגישת המחוקק ידרוש מלאכת חקיקה מרובה שכן תידרש הוראה בכל חוק וחוק ספציפי, בהתאמה לעיסוק הנדון והשיקולים הכרוכים בכך. עם זאת, סבורה אני כי ראוי שתישקל בכובד ראש אותה קריאה אשר יצאה מבית המשפט העליון כבר לפני כמעט שלושה עשורים. קריאה אשר ככל הנראה לא מצאה עד היום אוזן קשבת. אעיר כי הצורך לשקול תחימת זמן, בולט במיוחד במקרים כמו המקרה שלפני; עת שבסופו של דבר לא מדובר בהתנהגות מקצועית לקויה באופן מהותי, עת מדובר באיש מקצוע, אשר במשך שנים רבות מילא עבודתו בצורה מקצועית ללא כל מעידה ועת שלא ניתן להקל ראש בטענתו כי התלונה הוגשה ככלי ניגוח כדי לגרום לו לוותר על חוב כספי.

בהמשך לכל האמור הערעור, אפוא, נדחה.

בכדי לאפשר למערער להיערך מבחינת יומן הטיפולים וללא שייפגעו מטופליו הנוכחיים, יחל חודש ההתליה מיום 16.5.19. המערער יפקיד את רישיונו לתקופת ההתליה, באגף לרישוי מקצועות רפואיים ברחוב ירמיהו 39 ירושלים.

פסק הדין יומצא לצדדים.

בשים לב להערות בסעיף 22 לעיל - יועבר העתק מפסק הדין גם למשרד המשפטים (יעוץ חקיקה).

ניתן היום, ל' אדר א' תשע"ט, 07 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.

ענת זינגר 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)